

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг газетаси

Газета 1918 йил 21 июндан чиққа бошлаган

1993 йил 19 октябрь, сешанба

№ 192—193 (21.544).

Сотувда эркин нархда.

Эрон Ислом Жумҳурияти Президенти Акбар Ҳошимий Рафсанжонийнинг Ўзбекистонга расмий таширифи

АЗИЗ МЕҲМОНГА ЭҲТИРОМ

Аэропортида кутиб олиш пайти ва икки давлат раҳбарларининг ўзаро суҳбати.

Р. ЖУМАННЕЗОВ ва А. ЗУФАРОВ (ЎзА) олган суратлар.

18 октябрь куни Эрон Ислом Жумҳурияти Президенти Акбар Ҳошимий Рафсанжоний бошчилигидаги ҳукумат делегациясининг Ўзбекистон Республикасига расмий таширифи бошланди.

Ташриф таърифида юксак мартабали меҳмон шарафига Эрон Ислом Жумҳурияти ҳамда Ўзбекистон Республикаси байроқлари кўтарилиди, қарнай-сурнай ва доира садолари янгради.

Таърифта Акбар Ҳошимий Рафсанжоний жанобларига Президент Ислам Каримов пешвоз чиқди. Башанг миллий либослардаги болалар Эрон раҳбар ва унинг ҳамроҳларига гуллар тақдим этдилар.

Эрон Ислом Жумҳурияти Президенти Ўзбекистон Республикасига расмий таширифи бўлиб келиши, кутиб олиш маросимига ҳозир бўлган хорижий давлатлар дипломатия ваколатхоналарининг бошликлари билан таништирилди. Ҳошимий Рафсанжоний жаноблари ҳам Ўзбекистон Президентига ўз ҳукуматининг расмий аъзоларини таништирди.

Ислам Каримов ва Ҳошимий Рафсанжоний таърифта ҳозир икки залида мабуот вакилларига қисқача баёнот бердилар.

Тошкентга келганидан, ўзбек биродарларим билан

урашши имкониятига эга бўлганидан бениҳол хурсандман. — деди Акбар Ҳошимий Рафсанжоний. — Мустиқил Ўзбекистон билан яқиндан танишиш орасида эдим. Сафаримиз самарали бўлади, деб умид қиламан. Музокаралар чоғида мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорлик йўналишларини белгилаб оламиз.

Ислам Каримов юксак мартабали меҳмони Ўзбекистон ҳалқи номидан самимий кутлади. Бу таширифи икки мамлакат ўртасидаги муносабатларда янги саҳифа очади, деб умид билдирди.

— Биз ўтган йил ноябрда Эронга борганимизда Акбар Ҳошимий Рафсанжоний жанобларини мамлакатимизга тақлиф этган эдик, — деди Ўзбекистон Президентини. — Бу тақлифимиз амалга ошганидан мамнунимиз. Эрон ва Турон халқларининг маънавий алоқалари кўра узилиб қолган дўстона алоқаларини тиклаб, келажак авлодларга етказиш биз учун ҳам қарз, ҳам фарз. Музокаралар чоғида муҳокама қилинадиган мавзулар кўп, лекин энг муҳими иқтисодий ҳамкорлик масаласидир.

Шундан сўнг автомобиллар карвони меҳмонларга ажратилган қароргоҳ томон йўл олди.

Ўзбекистон Президентининг шаҳар таърифидаги қароргоҳида қадимий дўстлик аъёнасига биноан ва эҳтиром рамзи сифатида

ЎЗАРО МУЗОКАРАЛАР

Айни пайтда Эрон Ислом Жумҳурияти Президенти Акбар Ҳошимий Рафсанжоний ҳамкорлик бўйича Ўзбекистон ва Эрон расмий вакиллари ўзаро музокарага киришдилар. Музокаралар чоғида илгари имзоланган битимларнинг қай даражада бажарилаётгани атрофида

таҳлил қилинди. Шундан сўнг савдо-иқтисодий, саноат, фан ва техника соҳаларида ҳамкорлик бўйича Ўзбекистон ва Эрон қўшма комиссиясини тузиш ҳақидаги баёнот, транзит алоқаларининг тартибга солиш тўғрисидаги ва халқаро автомобиль алоқалари тўғрисидаги битим лойиҳалари муҳокама этилди.

Шундан сўнг савдо-иқтисодий, саноат, фан ва техника соҳаларида ҳамкорлик бўйича Ўзбекистон ва Эрон қўшма комиссиясини тузиш ҳақидаги баёнотни имзолادилар.

Бош вазирнинг ўринбосари К. Тулаганов ва Эрон Ислом Жумҳурияти йўл ва транспорт вазири Акбар Турқон Ўзбекистон Республикаси ҳукумати билан Эрон Ислом Жумҳурияти ўртасида транзит алоқаларни тартибга солиш ҳақидаги ва халқаро автомобиль қатнов тўғрисидаги битимларни имзолади.

меҳмонларга совғалар тақдим қилинди. Шундан сўнг икки Президентнинг якма-якка мулоқоти бошланди.

ЎЗАРО МУЗОКАРАЛАР

Айни пайтда Эрон Ислом Жумҳурияти Президенти Акбар Ҳошимий Рафсанжоний ҳамкорлик бўйича Ўзбекистон ва Эрон расмий вакиллари ўзаро музокарага киришдилар. Музокаралар чоғида илгари имзоланган битимларнинг қай даражада бажарилаётгани атрофида

таҳлил қилинди. Шундан сўнг савдо-иқтисодий, саноат, фан ва техника соҳаларида ҳамкорлик бўйича Ўзбекистон ва Эрон қўшма комиссиясини тузиш ҳақидаги баёнот, транзит алоқаларининг тартибга солиш тўғрисидаги ва халқаро автомобиль алоқалари тўғрисидаги битим лойиҳалари муҳокама этилди.

Шундан сўнг савдо-иқтисодий, саноат, фан ва техника соҳаларида ҳамкорлик бўйича Ўзбекистон ва Эрон қўшма комиссиясини тузиш ҳақидаги баёнотни имзолادилар.

Бош вазирнинг ўринбосари К. Тулаганов ва Эрон Ислом Жумҳурияти йўл ва транспорт вазири Акбар Турқон Ўзбекистон Республикаси ҳукумати билан Эрон Ислом Жумҳурияти ўртасида транзит алоқаларни тартибга солиш ҳақидаги ва халқаро автомобиль қатнов тўғрисидаги битимларни имзолади.

қеалар хусусида фикрлашиб олинганини маълум қилди. Халқларимизнинг тинчлиги, фаровонлиги, бахт-саодатини таъминлаш бизнинг асосий мақсадимиздир, деди пировардида Ислам Каримов.

Шундан сўнг савдо-иқтисодий, саноат, фан ва техника соҳаларида ҳамкорлик бўйича Ўзбекистон ва Эрон қўшма комиссиясини тузиш ҳақидаги баёнот, транзит алоқаларининг тартибга солиш тўғрисидаги ва халқаро автомобиль алоқалари тўғрисидаги битим лойиҳалари муҳокама этилди.

Шундан сўнг савдо-иқтисодий, саноат, фан ва техника соҳаларида ҳамкорлик бўйича Ўзбекистон ва Эрон қўшма комиссиясини тузиш ҳақидаги баёнотни имзолادилар.

Бош вазирнинг ўринбосари К. Тулаганов ва Эрон Ислом Жумҳурияти йўл ва транспорт вазири Акбар Турқон Ўзбекистон Республикаси ҳукумати билан Эрон Ислом Жумҳурияти ўртасида транзит алоқаларни тартибга солиш ҳақидаги ва халқаро автомобиль қатнов тўғрисидаги битимларни имзолади.

ХОТИН-ҚИЗЛАР ҚҶМИТАСИДА УЧРАШУВ

Мамлакатимизга расман ташриф буюрган Эрон Ислом Жумҳурияти Президенти Акбар Ҳошимий Рафсанжонийнинг рафиқаси Ҳожиқононим Ифбат Ҳошимий Рафсанжоний ва уларнинг қизлари Фотима хоним билан Фозила хоним 18 октябрь куни Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитасида бўлдилар. Республикаимизнинг таниқли аёллари меҳмонларни очиб чехра ва кучоқ-кучоқ гуллар билан кутиб олди. Қўмита раиси Ҳалима Худойбердиева меҳмонларга мамлакатимиз хотин-қизларининг турмуш ва меҳнат шарафлари, қўмита фаолияти хусусида сўзлаб берди. Икки мамлакат мусулманларининг ўртасида дўстона муносабатларни йўлга қўйиш ва ривожлантириш лозимлигини айтди.

Ҳожиқононим Ифбат Ҳошимий Рафсанжоний ва Фотима хоним билан Фозила хоним шу кунги «Она ва бола» республика марказини ҳам бориб кўрдилар. Марказнинг иш фаолияти билан яқиндан танишдилар. Учрашув сўнггида меҳмонлар шарафига зиёфат берилди. (ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОННИНГ ИСТИҚБОЛИ ПОРЛОҚ

Буёқ Британия ташқи ишлар ва ҳамдўстлик ишлари давлат вазири Даглас Хогг 16 октябрь куни Самарқанд ва Бухорода бўлди. Ҳар икки қўшма шаҳарнинг таърифи етти йилмига кетган осори атиқалари — Улугбек расадхонаси, Шоҳизода мақбараси, Вибихоним масжиди, Регистон ёдгорликлар мажмуаси, Гури Амир мақбараси, Минораи Калон, Арк, Сомонийлар мақбараси, Лабиховуз ва бошқа ёдгорликлар Буёқ Британиялик меҳмонларда илқ таассурот қолдирди. Бухоро қоракўлидан таёёрланган маҳсулотлар, қўлигул нақошлар асарлари меҳмонлар эътиборини тортди.

Сафар ниҳоясида Даглас Хогг жаноблари муҳаббатига қўйилган сўзлаб берди: «Сафаримдан бош мақсад истиқлол йўлидан дадил олмаётган Ўзбекистон билан сиёсий алоқаларини ривожлантириш эди. Президент И. Каримов билан мулоқотимиз жуда самимий ва дўстона руҳда ўтди. Бу сер-

қуёш ўлкадаги осойишталик, меҳмондўст ва меҳнаткаш халқингиз қалбимни забт этди. Самарқанд ва Бухородаги тарихий ёдгорликлар жаҳоннинг энг ноёб меъморчилик обидалари туркумига кирди. Бу эса келгусида мамлакатингизнинг сайёҳлик орқали катта валюта ишлаб олиш имконияти борлигини дарак беради. Президентингиз ёган китоблардан бири «Ўзбекистон — келажакдаги буёқ давлат» деб аталар экан. Мен «Буёқ» сўзидан кейин «порлоқ» сўзини ҳам қўшим келадим. Қисқа сафарим давомида мен бунга ишонч ҳосил қилдим. Яқин келажакда Ўзбекистон ҳар томонлама ривожланган мамлакатлар сафидан ўрин олса ажаб эмас.

Сафар давомида юксак мартабали меҳмонга Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазирининг биринчи ўринбосари Ф. Тешабоев ҳамроҳ бўлди. (ЎзА).

ХАЛҚАРО АНЖУМАН

18 октябрь куни республика тил ўқитиш марказида инглиз тилини жадал ўрганишига замонавий услубларга бағишланган халқаро семинар иш бошланди. Уни Ўзбекистон давлат Жаҳон тиллари университети Америка Қўшма Штатларидаги ЮСИА ахборот агентлиги ҳамда АҚШнинг Ўзбекистондаги элчихонаси ҳамкорликда ташкил этди. Анжуманда жумҳурият мактаблари ва олий ўқув юртиларининг инглиз тили ўқитувчилари қатнашмоқда. Улар тил ўқитиш муаммолари хусусида ўзаро фикрлашдилар. (ЎзА).

Семинарнинг очилиш маросимида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари М. Қорабоев инглиз тилини ўқитиш самараларини ошириш зарурлигини, бундан буюн жаҳон тилларини пухта биладиган турли соҳа мутахассисларига эҳтиж катта бўлишини алоҳида таъкидлади.

Анжуманда Америка Қўшма Штатларининг Ўзбекистондаги факултетида ва мухтор элчиси Генри Лин Кларк иштирок этди.

Халқаро семинар 30 октябрга қадар давом этади. (ЎзА).

ДАСТАЛАБКИ МУЛОҚОТ

Ўзбек ва Эрон халқларининг ўзаро алоқалари тарихи қадим-қадимларга бориб тақалади. Кўп асрлик дўстона ҳамкорлик муносабатлари халқларимиз тарихида, маданият ва урф-одатларида ёрқин намоён. Бироқ бу алоқалар кейинги 70—80 йил мобайнида анча суясиб қолган эди. Ўзбекистоннинг истиқлолга эришуви халқларимизнинг аزالий биродарлигини, ҳамкорлигини қайта тиклаш имкониятини яратди.

1992 йил ноябрь ойида Ўзбекистон Президентини Ислам Каримовнинг Эронга ташрифи чоғида бўлиб ўтган олиймаҳорат учрашув икки халқ ўртасидаги қадимий дўстлик, аزالий ҳамкорлик алоқалари тарихида янги саҳифа очди.

Эрон Ислом Жумҳурияти Президенти Акбар Ҳошимий Рафсанжонийнинг Ўзбекистонга ташрифи ҳам бу алоқаларни янги мазмун билан бойитишга хизмат қилиши шубҳасиздир.

ЖУРНАЛИСТЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

Журналистлар имзолаш маросимидан сўнг Эрон Ислом Жумҳурияти Президенти Акбар Ҳошимий Рафсанжоний ва Ўзбекистон Республикаси Президентини Ислам Каримов Халқлар дўстлиги саройида журналистлар билан учрашдилар. Ўзбекистон Президентини йўл кўрилиши, икки пойтахт ўртасида самолёт қатновини очиб, транспорт, нефть, газ, қишлоқ хўжалиги, банк алоқалари ва савдо-

иқтисодий ҳамкорлик юзасидан ўтказилган музокаралар, имзоланган ҳужжатлар хусусида гапирди. 1992 йил ноябрь ойида Ўзбекистон раҳбариятининг Эронга расмий таширифи чоғида имзоланган ҳужжатлар сингари бу сафарга аҳдлашувлар ҳам икки томонлама муносабатлар ривожига хизмат қилади, деб ишонч билдирди. Шунингдек, минтақадаги вазият, жумладан, тожик—афғон чегараси атрофидаги во-

иқтисодий ҳамкорлик юзасидан ўтказилган музокаралар, имзоланган ҳужжатлар хусусида гапирди. 1992 йил ноябрь ойида Ўзбекистон раҳбариятининг Эронга расмий таширифи чоғида имзоланган ҳужжатлар сингари бу сафарга аҳдлашувлар ҳам икки томонлама муносабатлар ривожига хизмат қилади, деб ишонч билдирди. Шунингдек, минтақадаги вазият, жумладан, тожик—афғон чегараси атрофидаги во-

иқтисодий ҳамкорлик юзасидан ўтказилган музокаралар, имзоланган ҳужжатлар хусусида гапирди. 1992 йил ноябрь ойида Ўзбекистон раҳбариятининг Эронга расмий таширифи чоғида имзоланган ҳужжатлар сингари бу сафарга аҳдлашувлар ҳам икки томонлама муносабатлар ривожига хизмат қилади, деб ишонч билдирди. Шунингдек, минтақадаги вазият, жумладан, тожик—афғон чегараси атрофидаги во-

иқтисодий ҳамкорлик юзасидан ўтказилган музокаралар, имзоланган ҳужжатлар хусусида гапирди. 1992 йил ноябрь ойида Ўзбекистон раҳбариятининг Эронга расмий таширифи чоғида имзоланган ҳужжатлар сингари бу сафарга аҳдлашувлар ҳам икки томонлама муносабатлар ривожига хизмат қилади, деб ишонч билдирди. Шунингдек, минтақадаги вазият, жумладан, тожик—афғон чегараси атрофидаги во-

иқтисодий ҳамкорлик юзасидан ўтказилган музокаралар, имзоланган ҳужжатлар хусусида гапирди. 1992 йил ноябрь ойида Ўзбекистон раҳбариятининг Эронга расмий таширифи чоғида имзоланган ҳужжатлар сингари бу сафарга аҳдлашувлар ҳам икки томонлама муносабатлар ривожига хизмат қилади, деб ишонч билдирди. Шунингдек, минтақадаги вазият, жумладан, тожик—афғон чегараси атрофидаги во-

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ШАРҲЛАР

Иқтисодий

БАНКЛАР ҲАМКОРЛИГИ

Ташқи иқтисодий фаолият Миллий банк Американинг «Кемил банк» ва «Чейз Манхеттен банк» банклари билан ҳамкорлик тўғрисида битим имзолادилар.

Аҳдномага кўра кредитлар бериш, сармоя қўйиш, мутахассислар тайёрлаш бўйича ҳамкорлик қилинади. Шунингдек, Тошкентда «Чейз Манхеттен банк»нинг ваколатхонасини очиб ҳақида ҳам келишиб олинди. Имзоланган битим ва шартномалар АҚШ билан Ўзбекистон ўртасида савдо-сотиқнинг ривожлантириш, халқаро лойиҳаларни амалга ошириш имконини беради.

Фан-техника

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚАРО КЕНГАШ АЪЗОСИ

Марказий Осиё республикалари орасида биринчи бўлиб ҳукуматга дахлсиз ташкилот — илмий уюшмалар Халқаро кенгаши (ИКСО)га аъзо бўлган Ўзбекистон шу ташкилотнинг Чили пойтахти Сантьяго шаҳрида бўлиб ўтган беш асосбилес шимда иштирок этиш учун тақлиф қилинди.

— Бу халқаро ташкилот фаолиятида иштирок этиш учун тақлиф жаҳон фани тарақ-

қиятига Ўзбекистон олимлари қўшган ҳиссани эътироф этишди. — деди ассамблея ишида қатнашган республика Фанлар академияси президенти М. Салоҳиддинов.

ИКСО 1931 йилда ташкил этилган бўлиб, унинг вазифаси долзарб илмий муаммоларни ҳал этишда, барча халқларнинг иқтисодий, иجتимоий ва маънавий тараққиётида муҳим аҳамиятга эга бўлган дастур ва лойиҳаларни амалга оширишда кўплаб мамлакатлар олимлари куч-гайратини бириктиришдан иборатдир. Ҳозир жаҳоннинг 80 мамлакатидан миллион академия ва уюшмалар вакиллари бу ташкилот аъзолари.

«Театр: Шарқ-Ғарб» фестивали

ҲОМИЯЛАР ҲИММАТИ

Тошкентда «Театр: Шарқ-Ғарб» халқаро фестивалининг ўтказиш гоиси республикада кенг кўлаб-қувватланмоқда. Ўзига яқин муассаса ва жамоат ташкилотлари фестивал жамғармасига маблағ ўтказди.

Жумладан, давлат қишлоқ хўжалиги машинасозлиги концерни 15 миллион сўм, Олмалиқ кон-металлургия комбинати 11 миллион сўм, «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси 10 миллион сўм ҳада этди. Американинг «Эйпл Компьютер» корпорациясининг Марказий Осиёдаги расмий вакили — «Элсис» фирмаси фестивал дирекциясига

компьютер ўрнатиб берди. «Ўзбексерокс» қўшма корхонаси эса кўпайтирув техникасини ижарага берди.

«Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси фестивал қатнашчилари ва меҳмонларини самолёт билетлари билан таъминлашда юзга келган муаммоларни ечишда ёрдам бермоқда. «Ўзбекистон» меҳмонхонаси меҳмонларни энг арзон нархлар билан жойлаштирмоқчи. Фестивалга бағишланган буклет, тақлиф билетлари ва дастурлар нашрдан чиқарилди.

Соғлом авлод учун

ҚИШЛОҚДА САНАТОРИЙ ОЧИЛДИ

Наманган вилояти Зедарё туманидаги «Гулбоб» давлат хўжалигида 30 киниша мўжжалланган санаторий ишга туширилди.

Уни барпо этиш хўжаликка арзонага тушгани йўқ, албатта. Аммо санаторий қурилишига сарфланган миллионлаб сўм деҳқонларнинг солиғини муҳофаза қилишдек муқаддас иш олдида ҳеч нарса бўлмай қолади. Қишлоқ аҳли жамоа хўжалиги раҳбарларининг бу ғамхўрлигидан ниҳоятда миннатдор.

ОБУНА—94

Ф СП—1

Алоқа вазирлиги «Матбуот уюшмаси»

«ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ» 64583 (нашр номи) (нашр кўрсаткичи)

рўномасига ОБУНА

обуна сони

1994	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Қаерга (почта кўрсаткичи) (манзил)

Кимга (насаби; исми ва отаси исмининг бош ҳарфлари)

рўномани ЕТКАЗИШ ВАРАҚЧАСИ

64583

п.в.	жойи
	(нашр кўрсаткичи)

«ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ» (нашр номи)

обуна	бахоси	сўм	обуна сони
янги маъна			
зилга юбориш	бахоси	сўм	

1994 йил учун (ойлар бўйича)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Қаерга (почта кўрсаткичи) (манзил)

Кимга (насаби; исми ва отаси исмининг бош ҳарфлари)

ПАРТИЯНИНГ МИЛЛИЙ ИСТИҚЛОЛ МАФКУРАСИНИ ЯРАТИШГА ДОИР НУҚТАИ НАЗАРИ—МУШТАРИЙЛАР МУҲОКАМАСИДА

Миллий мафкуранинг илмлари чуқур тарихий даврларга бориб тақалиб, сиёсий ва ижтимоий-иқтисодий ҳаётга жон ато этувчи омиллардан бири ҳисобланган.

Шунинг билан бир қаторда, чор ҳукумати ва совет даврида қашшоқлашган миллий мафкуранинг асосларидан ҳамон ҳоли бўлганини айтиш мумкин.

ниқса, диннинг ҳибсга олиниши мафкурага путур етказди. Ҳозир эса фан ва маданият соҳаларини мустақиллики ва тараққиёти таъминлашга, миллий ҳис ва туйғуларини риёзлантиришга қараши миллий мафкуранинг бурчидир.

«Узбекистон овози» газетасида бо- силган «Узбекистон Халқ демократик партиясининг миллий истиқлол мафкурасини яратишга доир нуқтаи назари» (лойиҳа) билан танишиб чиқдим.

Авалло, шунинг айтиш лозимки, миллий мафкура қандайдир бир ҳаётий ҳолат бўлиши керак, унинг асослари ва асослари бўлиши керак.

Ишлаб чиқариш кучларининг ва тараққиётга интилишининг риёзланган бўлиши кийинки наслларга қараб айтириб, нодир ва нафис бўлиши керак.

Иқтисодий ҳаётнинг мураккаблиги ва шаклланиши, ушунга ўхшаш ҳолатларда жамоа ва шахсий мулкка, киндик қони тўқилган ерга ва умуман, табиғатдаги барча борлиққа эғлиқ қилиш ҳолатлари тора кучайиб бориши керак.

Қадамги ва ўрта асрлар даврларида биринчи гада Ватан мустақиллигини сақлаш мафкуриси энг муҳим йўналиш ҳисобланади. Бу мақсад учун ҳақ ўз меҳнатини, маҳсулотларини ва маблағларининг талаб қилиниши сарфланади.

Лекин борунда иштиёрим кўндур.

Учинчидан, мафкуранинг буюқ гоҳларидан бири бўлиши Ватан учун жанг қилиш чет эл басқинчиларининг таъжубузи ва ҳижронликларини даврида аважга олиш керак.

Ҳўш, шу кўнларда миллий мафкуранинг ҳолати қандай, деган савол туғилади. Гарчанд ҳозир тарихан шаклланиган миллий мафкуранинг моҳияти сақланган бўлса-да, лекин унинг ўзинга хос хусусиятлари бор.

Узбекистонда миллий мафкуранинг дастлабки сиёсий йўналиши Президентлик бошқаруви расмийлаштирилиши билан белгиланди. Бизда собиқ совет республикалари орасида биринчи бўлиб Президентлик лавозимининг таъсис этилиши муҳим тарихий воқеа ҳисобланади.

Миллий мафкура фаён ва маданият риёзлантириши эғтиборга ўринли эғаллади. Шуниси диққатга сазоворки, биз ўйланган академия ва университетлар совет даврида эмас, балки мийн йиллар муқаддам ташкил топган.

шакллар тахта чикиб ички ва ташқи сиёсат нотўри юратилганда, ўзаро қонли урушлар қизиб кетган вақтларда мафкура бўғинланганлиги маълум.

Ҳўш, шу кўнларда миллий мафкуранинг ҳолати қандай, деган савол туғилади. Гарчанд ҳозир тарихан шаклланиган миллий мафкуранинг моҳияти сақланган бўлса-да, лекин унинг ўзинга хос хусусиятлари бор.

Узбекистонда миллий мафкуранинг дастлабки сиёсий йўналиши Президентлик бошқаруви расмийлаштирилиши билан белгиланди. Бизда собиқ совет республикалари орасида биринчи бўлиб Президентлик лавозимининг таъсис этилиши муҳим тарихий воқеа ҳисобланади.

Узбекистонда миллий мафкуранинг дастлабки сиёсий йўналиши Президентлик бошқаруви расмийлаштирилиши билан белгиланди. Бизда собиқ совет республикалари орасида биринчи бўлиб Президентлик лавозимининг таъсис этилиши муҳим тарихий воқеа ҳисобланади.

Узбекистонда миллий мафкуранинг дастлабки сиёсий йўналиши Президентлик бошқаруви расмийлаштирилиши билан белгиланди. Бизда собиқ совет республикалари орасида биринчи бўлиб Президентлик лавозимининг таъсис этилиши муҳим тарихий воқеа ҳисобланади.

«Биз КИМ. МУЛКИ ТУРОН»

Н. НАЗАРБОВЕ САФАРИ
● АЛМАТИ. Қозғоғистон Республикаси Президентини Нурсултон Назарбоев шу йил 18—21 октябрь кўнлари расмий сафар билан Хитой Халқ Республикасига боради.

Президент ПУЛИНИ АВАЙ НАШРЛАРИГА БЕРДИ
● АЛМАТИ. Республика пойтахтида нашр этиладиган «Азия» газетасида М. Дудин тарихида чоп этилган Авай шетлари Н. Назарбоевга манзур бўлди.

ТараққиеТ Банки АЪЗОЛАРИ
● АЛМАТИ. Қозғоғистон, Ўзбекистон ва Қирғизистон ОсеТ тараққиеТ банкнн расмий аъзолари бўлишиди.

Германияга Ошиқмаслик Лозим
● АЛМАТИ. Германия мудофаа вазира Рюг Қозғоғистондан немисларнинг Германия келетган оқинини тўхтатиш учун иқтисодий чораларни кўришга даъват этди.

Яна Бир Маслаҳатчи
● Бишкек. Қирғизистон Президентини ўзинга яна бир маслаҳатчини ниша олди.

Туркманистонга Ердам
● АШГАБАТ. 1993—1994 йилларга мўжалланган лойиҳани амалга ошириш учун Европадаги сакитиза фирма баҳшлашмоқда.

Жаҳон Кўрғазмаси Таассуроти Савабиси
● Бишкек. Бу ерда «Голдстар» фирмаси билан ҳамкорликда қўшма корхона яратилмоқда.

Ҳамкорлик Корхонаси
● Душанбе. Яқинда Тожикистоннинг «Сомоний» акционерлик жамияти Туркиянинг «Сери-текстайл» фирмаси билан ҳамкорлик қорхонасини яратиш бўйича шартнома имзолади.

Тўртта Чегарачи Йўқолиб Қолди
● Душанбе. Тожикистон чегарасида хизмат вазифининг ўтаётган МДХ ҳарбий хизматчиларининг йўқолиб қолиш ҳолатлари учрамоқда.

Яна Бир Олини Уқув Юрти
● АШГАБАТ. Бу ерда транспорт ва алоқа институтини ташкил этилди.

Яна Бир Олини Уқув Юрти
● АШГАБАТ. Бу ерда транспорт ва алоқа институтини ташкил этилди.

Яна Бир Олини Уқув Юрти
● АШГАБАТ. Бу ерда транспорт ва алоқа институтини ташкил этилди.

Яна Бир Олини Уқув Юрти
● АШГАБАТ. Бу ерда транспорт ва алоқа институтини ташкил этилди.

«Биз КИМ. МУЛКИ ТУРОН»

ҲАЁТ РАМЗИ

камал ўзлаштириши муқаддам бурч деб биланлар. Натихада эркинликнинггина эмас, балки аёлларнинг орасидан ҳам машҳур давлат арбоблари, лашкаробошилар ва жағинчилар чиққан.

Шуниси диққатга сазоворки, буюқ бобомиз Амир Темур даврида ватан мустақиллигини ва кўнларининг қудратини таъминлаш мафкуранинг асосий йўналишларидан бирига айланган.

Амир Темур даврида мафкуранинг қудратли гоҳийи кучга айлиниши орасида буюқ давлат барпо этилган эди. Унинг авлодлари ҳукм сурган пайтда Ватанини севиш, ардоқлаш ва соғиниш ҳар қандай шароитда унинг ишқида яшаш мафкуранинг қон томирларидан бири ҳисобланган.

Топеъ йўқи жоминга балонги бўлди. Ҳар ишники айладим хатонги бўлди. Э ери қўйиб Ҳинд сори юзландим. Э раб, нетайин, не юз қоролги бўлди.

курарди. Гарчанд бир гуруҳ хоинлар ва ҳўқмдорларнинг айби билан босқинчилик қилган бўлса-да, лекин халқ оммаси Спитамен, Темур Халқ, Жалолиддин, Маҳмуд Торобий ва Мавлонода босқинчиликда хоржий мамлакатлар ҳўқмдорликларига қарши кўзғолон кўтарди.

Узбек халқининг тарихан шаклланиган миллий-озодлик ҳаракати чор ҳукумати бостириб кирганда ҳам қизғин тус олди. У Ватан мустақиллиги учун 25 йилдан ортқик вақт ичида (1848—1876 йиллар) чор қўшини билан жанг қилди.

Миллий мафкура фаён ва маданият риёзлантириши эғтиборга ўринли эғаллади. Шуниси диққатга сазоворки, биз ўйланган академия ва университетлар совет даврида эмас, балки мийн йиллар муқаддам ташкил топган.

лий мафкура шаклланиган, дейишга асос бор. Биринчидан, совет даврида миллий мафкурани илдин билан кўпориб ташлаш ҳаракати қанчалик даҳшатли бўлмасин кўтилган мақсадга эришилмади.

Узбекистонда миллий мафкуранинг дастлабки сиёсий йўналиши Президентлик бошқаруви расмийлаштирилиши билан белгиланди. Бизда собиқ совет республикалари орасида биринчи бўлиб Президентлик лавозимининг таъсис этилиши муҳим тарихий воқеа ҳисобланади.

Узбекистонда миллий мафкуранинг дастлабки сиёсий йўналиши Президентлик бошқаруви расмийлаштирилиши билан белгиланди. Бизда собиқ совет республикалари орасида биринчи бўлиб Президентлик лавозимининг таъсис этилиши муҳим тарихий воқеа ҳисобланади.

ФАОЛЛАР ЙИГИЛИШИ

ҚАРИШИ. Қашқадарё вилояти фаолларининг бу ерда бўлиб ўтган йиғилишига район ва шаҳар қонимликлар, партия кенгашлирининг биринчи котиблари, вилоят ташкилотлари раҳбарлари, жамоат ташкилотлари ва оммавий ахборот воситаларининг вакиллари тақдир этилди.

ҲУРМАТЛИ МУШТАРИЙЛАР! ОБУНА ВАРАҚАСИНИ БЕХАТО ТўЛГАЗИШГА ҲАРАКАТ ҚИЛИНГ!

Агар обуна «Матбуот уюшмаси» агентлигида расмийлаштирилган бўлса, касса аппаратининг муҳри, алоқа бўлимларида расмийлаштирилганда эса тақвим штемпели, албатта, бўлиши керак.

АЗИС ОБУНАЧИ УРТОҚЛАРИ!

Рўзнома ва ойномаларга обуна varaқасини сиёҳли ружчаларда ҳасосиз, сўзларни қисқартирмасдан ва тушунарли қилиб тўлғазинг.

Обуначи ўз турар жой манзилгоҳи, насаби, исми ва отасининг исмини аниқ ёзиши талаб этилади.

Обуна varaқасидаги «ПВ-Жойи» деган ёзувли катакларни алоқа бўлимлари ва «Матбуот уюшмаси» агентликлари ходимлари тўлғазди.

шилаётган ютуқлар билан бирга савдо, медицина, халқ таълими ва ҳўқўқ-тарбият ишларида яндини нўқсонларга йўл қўйилмаётганини рўй-рост очиб ташлади.

«Узбекистон овози» муҳбири.

«Узбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайловлар тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси—муҳокамага САЙЛОВЛАР ВА ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИ

Сайловлар кампаниясида оммавий ахборот воситаларидан фойдаланишга депутатликка номзодлар ёки сиёсий партиялар учун тенг шартонин яратиш, бу жараёни пухта ишлаб чиқиш айнақса муҳимдир.

Маълумки, оммавий ахборот воситалари у ёки бу номзоднинг муваффақияти ёхуд муваффақиятсизлиги учрашида муҳим ўринга эғадирлар. Агар митинг ва сайловда йиғилишларига юзлаб сайловчилар ташриф буюрсалар, оммавий ахборот воситаларининг миллионлар ўқийди, томоша қилади ва тинглайди.

Унинг Литва қонунда қандай берилганлигини кўриб чиқайлик. Қонунда сайловлолди ташвиқоти ҳақидаги тушуна қиритилган ва у татрифланган (УП бўлим). Унга кўра, сиёсий партиялар сайловлолди ташвиқоти сайлов кампанияси бошланган кундан бошлаб қиритишлари мумкин.

аталган радиоэшиттириш ва телекурсуларнинг аниқ ҳажми ва вақти Бош сайлов комиссияси томонидан радио ва телекурсулар раҳбарлари билан келишилган ҳолда, сайловларда қатнашувчи сиёсий партиялар ўртасида тенглик қондасига риёза қилган ҳолда белгиланган.

Литва қонунининг бу меъерини тўла қўллаб-қувватласа арийди: сайлов кампанияси давомида жамоатчилик фикрини ўрганиш ва унинг натижаларини эълон қилиш тақдирланади. Чунки, унда сиёсий партиялар кўрсатган номзодларнинг обрўси ҳақидаги маълумотлар бўлади.

Унинг Литва қонунда қандай берилганлигини кўриб чиқайлик. Қонунда сайловлолди ташвиқоти ҳақидаги тушуна қиритилган ва у татрифланган (УП бўлим). Унга кўра, сиёсий партиялар сайловлолди ташвиқоти сайлов кампанияси бошланган кундан бошлаб қиритишлари мумкин.

Сайлов кампаниясида оммавий ахборот воситаларидан фойдаланишга депутатликка номзодлар ёки сиёсий партиялар учун тенг шартонин яратиш, бу жараёни пухта ишлаб чиқиш айнақса муҳимдир.

Сайлов кампаниясида оммавий ахборот воситаларидан фойдаланишга депутатликка номзодлар ёки сиёсий партиялар учун тенг шартонин яратиш, бу жараёни пухта ишлаб чиқиш айнақса муҳимдир.

Сайлов кампаниясида оммавий ахборот воситаларидан фойдаланишга депутатликка номзодлар ёки сиёсий партиялар учун тенг шартонин яратиш, бу жараёни пухта ишлаб чиқиш айнақса муҳимдир.

Сайлов кампаниясида оммавий ахборот воситаларидан фойдаланишга депутатликка номзодлар ёки сиёсий партиялар учун тенг шартонин яратиш, бу жараёни пухта ишлаб чиқиш айнақса муҳимдир.

Сайлов кампаниясида оммавий ахборот воситаларидан фойдаланишга депутатликка номзодлар ёки сиёсий партиялар учун тенг шартонин яратиш, бу жараёни пухта ишлаб чиқиш айнақса муҳимдир.

«Биз КИМ. МУЛКИ ТУРОН»

«Ўзбекистон овози»нинг 75 йиллигига

«Ўзбекистон овози» юбилей арафасида кўп воқеалар бир-бир эсимга тушади. Урушдан олдинги йиллар эди. Олий ўқув юрти талабасиман. Тошкентнинг Чорсу, Валанджиди, Қорёғди, Шайхонтоҳур ва бошқа жойларида ҳамда Жанубий Фарғона канали қурувчилари ҳузурида газетанинг янги сонларини ўқиб берардим. Катта-ю кичик диққат билан эшитарди. Муҳлисларни фақат кундалик долзарб хабарларгина эмас, балки илм-фан ва турмушнинг бошқа соҳаларига доир мақолалар ҳам ғоят қизиқтирар эди.

Ва таҳририятга олиб бордим. Мақолам Рихси Саҳиобоевга маъқул бўлди ва у газетанинг 1945 йил 150-сонидан эълон қилинди. Рихси ака менга бир қанча саволлар берди, жавобимдан мамун бўлиб, газетамизда қатнашиб туриш, деб кўнглимни кўтарди. Шунингдек, Баҳром Раҳмонов, Аъзам Миробоев, Абдулла Олимжонов, Хамидулла Ҳасанов, Абдураҳмон Ортиқов, Иброҳим Раҳим,

Отахон газетамизнинг 75 йиллиги билан боғланган хотираларимга нуқта қўйишдан олдин, баъзи мулоҳазаларим ва истакларимни ҳам айтиб ўтмоқчиман. Ҳозир бозор иқтисодиёти муносабатларига босқичма-босқич ўтилаётган бир пайтда иқтисодий тарғиботи газеталарда, жумладан, «Ўзбекистон овози»да ҳар қачонгидан ҳам кўчага чўшиб кетди. Бу йўналишда Хитой Халқ Республикасининг марказий газеталаридан бирида шу йил бошида чоп этилган «Миллард иқтисодчи» номли мақола диққатга сазовор. Бу мақолада хитойликларнинг бозор иқтисодиётига ўтишдаги муваффақиятларини таъминлашда бутун халқ, ёш қари иқтисодий масалалар билан жиддий шугулланаётгани, уларнинг широри фақат ўзининг кундалик турмушини моддий неъматлар билан таъминлашга бўлиб қолмасдан, балки айни вақтда жамият тараққиётига муносиб ҳисса қўишига ҳам айланганлиги кўрсатилган.

Бинобарин, яна қайтарман, биринчи гада республикамиз иқтисодчилари олдида, қолаверса, матбуот ходимлари олдида турган муҳим масалалардан бири иқтисодий тарғиботни кучайтиришдир. Бу хайрли ишда «Ўзбекистон овози» газетаси карвонбошлик қилишига шубҳа йўқ.

Ҳикмат СОБИРОВ, Тошкент Молия институти профессори, иқтисод фанлари доктори.

Тўхтамурад ТОШЕВ.

ҚИРҚ БИРИНЧИ ЙИЛДАН БУЁН...

Эсимда, студентлар, ўқувчилар, аспирантлар, олимлар семил газетамизда чоп этилаётган материалларни тўплаб борардилар. Улардан баъзан маърузага тайёрланишда, баъзан эса мақолалар, асарлар ёзишда фойдаланардилар.

Шу маънода газетани чинакам халқ дорилфунуни, дегим меклади. Ростини айтсам, мен фақат газета материалларидан тўла баҳрамани бўлганим ва бўлаётганим учунгина эмас, балки унинг фойдалиги муаллиф сифатида ҳам озми-кўпми иштирок этаётганим билан чексиз фахрланаман. «Нолхозлардаги орғишча шатларни қисқартириш» ҳақидаги қарорга ёзган ас-сало хабарини 1941 йилда газетамизда босилган эди. 1951 йил, яъни ўн йил ўтганга қадар «СССРнинг миллий даромади» номли мақолам босилганига қадар мен олийғоҳнинг унвони курс талабалигидан иқтисод фанлари номзодлигигача бўлган йилни босиб ўтгандим.

Биринчи йилки мақолам чоп этилганга қадар мен элдинчи-олтинчи йиллар

да таҳририятга тез-тез бориб турардим. Уша даврда иқтисодий тежамкорлик учун кураш, асосий жамғармалардан самарали фойдаланиш ва бошқа мавзуларга бағишланган мақола ва тақрирлар билан фаол қатнашиб турдим.

Дастлаб Улуғ Ватан уруши ғалаба билан тамомлангандан кейин мен ишлаб турган Тошкент Молия институтида ериш милади толиблари бармоқ билан санарли бўлганлигини эътиборга олиб, ректорат тошириғи билан «Тошкент молия-иқтисод институти» номли мақола ёздим

Мақсуд Қориев ва бошқалар билан яқиндан танишиб, улар ёрдамида мақолалар ёза боладим. Айниқса, менда Баҳром Раҳмоновнинг муомала маданияти катта таъсирот қолдирган. Унинг «Ужасно, кўрнимай қолдингиз?» Мақолагини қандайдан чиқибди, бироз ўзгартиш киритдик» ёки «Бизни яна қандайдан материалларингиз билан хурсанд қиласиз?» деган гаплари кечагидек эсимда.

Газетамда иқтисодий масалаларига бағишланган материалларим ўшанда кўп бо-

Турмуш чорраҳаларида КОФАРНИГОНЛИК КЕЛИН

...БОР ЭКАНДА йўқ экан, Уругут деган кишиларда, омонбулар тоғлар бағрида Мўминобод деган кишлоқ бор экан. Қисқаси, ана шу масканда яшовчи Абдужалил отини йигитнинг қалбига севиғи жунбушга келибди... Келин, бу ёғини соддароқ қилиб тушунирга қолай.

Абдурашид ака эсини таниганидан бери соддароқ, Яна уч йилдан кейин пенсияга чиқади. Тўрт ўғил, уч қизча ота. Абдужалил учинчи ўғил. Утган йили мактабни битирганидан буён отасига қарашибди. Қишда денг, боласи тушмагур Тожикистондан келган меҳмонлар билан танишибди. Аслида улар шу ерлик. Тақдир тақозаси билан Кофарнигонга кўчириб кетилган. Туя маъракаларда келиб туришди. Хуллас, Матлуба деган қизни яхши кўрибди...

ҚАРДОШЛИК ТАРОНАЛАРИ

Қозғистон Республикасининг Еттисой шаҳрида бўлиб ўтган Жамбул, Чимкент, Жиззах, Сирдарё, Тошкент вилоятлари бадий ҳаваскорларининг санъат кўриғи «Мирзачўл юдузлари» деб аталди.

Ҳожимқулоқ номли ўйингоҳда давом этган бу тадбир дўстлик, қардошлиқнинг байрамига айланди. Қўнға қозоқ труппасида ўзбекистонлик қозоқлар, қозғистонлик ўзбекларнинг куй ва тароналари ҳамоҳанг янгради.

Кўрник доимийлари мусобақа галибларини табриқлаш учун қимматбаҳо совғалар ва пул мукофотлари белгилашган эди. Улан айтиш баҳсида Мирзачўл туманининг вакили Аумбой Нарзиев биринчи ўринни эгаллади ва 500 минг сўмлик совғани қўлга киритди. Иккинчи ўрин эса дўстлик хушовоз хонанда Жамила Равшеновага насиб этди.

Томошага йирилган фермерлар, кооператив ва фирмалар вакиллари ўзалари ёқтирган хонанда ва созанделарга 100 минг сўмдан 1 миллион сўмгача пул мукофотлари топширишди. Отлар совға қилишди.

Бахтиёр РИЗАЕВ, «Ўзбекистон овози» муҳбири.

Самарқанд чиннисозлик заводидан ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларни харид қилишга нафақат мамлакатимизда, балки хорижда ҳам иштиёқмандлар бисёр.

Ҳозир бу ердаги таъқиқ савдо бирлашмаси орқали корхона маҳсулотлари АҚШ, Бирлашган Араб амирлиги, Ливан ва МДҲнинг бир қатор давлатларидаги истеъмолчиларга жўнатилаётибди. СУРАТЛАРДА: 1. Чинни заводидан тайёрланган маҳсулотлар намуналари. 2. Корхона раҳбари Озода Солиева. Д. ҒОҒУРОВ (ЎЗА) олган суратлар.

МАЪРИФАТНОМА

Тошкентнинг Чорсу бозорига кираверинида оппоқ бир бино бор. Ўғинида бу бино Янушев бойнинг ички-ташқи ҳовлиси бўлган. Инқилоб йиллари ҳовли мусодара қилиниб, халқ кутубхонасига айлантирилди.

«Турон» кутубхонаси бўлиб, унга техникум ўқувчилари тез-тез келиб турардилар. Кунларнинг бирида китоб олгани кутубхонага борсам, пештахта олдига қадди-қомати келишган, салорли, йўғорроқ, очик чеҳрали ва файли нотаниш бир киши турган экан. Салом бердим. У киши алик олиб, кийимим юпун бўлганидан,

дан би ораминим ким эканлигини сўрадим. «Чўлпон деган шоир шу киши бўлади», деди Абдулла ака. Кейин кўшиб қўйдим: Истамбулда нашр этиладиган «Сарвати Фунун»ни олди-лар. Зап яхши журнал-да». 1918 йилдаёқ кутубхона захирасида 39 хил газета, 78 номдаги журнал бўлиб, 20 мингдан зиёд китоб мав-

лида хайрли ишларни амалга оширмоқда. Аҳмад Несавий, Бобораҳим Машраб, Нодирабегим, Беруний, Заки, Форобий таваллуфлари га бағишланган тантаналарда меросимизни бойитиб турган ана шу олим улло-маларга онд кўрғазмалар, адабий кечалар ташкил қилинмоқда. Турли мавзуларда давра суҳбатлари, учра-шувлар уюштирилаётгани кўпчиликлари маъқул бўлган. «Муштум» ойнамасининг олтинчи йиллигига бағишланган телекўрсатувда кутубхонамиз қошида 1935 йил «Еш сатириклар» тўғраги ташкил қилиниб, унга Гафур Гулом раҳбарлик қилгани тилга олинди.

Китобхоналарга маданий хизмат кўрсатишнинг ҳамма усулларини қўллашимиз. Жумладан, китоб кўрғазмаларини ташкил этилиши аҳамият касб этмоқда. Хусусан, маърифатхонамизнинг 75 йиллиги муносабати билан ташкил этилган кўрғазма кўпчиликлари яхши таассурот қолдирди. Кутубхонада меҳнат қилаётган хотин-қизлар, инно-иттифон, ўз касбининг ошуфталари. Китобхоналар сафини 764100 кишига, китоб берилишини 16397200 нускага етишида уларнинг хизматлари катта. Қўрбонова, Мирзочирова, Валмуллоева, Исломов, Насриддиновлар ма-на шу жаҳдам дароҳнинг республикамизнинг маънавият ўчоқларидан бири бўлган эди маскани — «Турон» жамоаси эгзу оруз-ниятлар билан яшамоқда.

Вазира СОБИРОВА, Тошкент вилояти «Турон» универсал илмий кутубхона бўлими бошлиғи.

Чўлпону Қодирий Севган Маскан

нинг суратлари илганин. 1923 йилда оренбурглик китобдор Аҳмад Исҳоқийнинг шахсий кутубхонасида сақланиб кўнгилаётган арабча, форсий ва туркий тилларда бўлган бир миңдан орттиқ тарихий, бадий асарлар Орск шаҳридан Тошкентга олиб келиниб, кутубхонага топширилди. Маҳаллий энгилларга хизмат кўрсатуви бу ягона кутубхона эътибор топиб, маърифий марказга айланди. Йигирманчи йиллар Чўлпон, Қодирий, Фитрат, хатто академик Е. Э. Бартольд кутубхонага арабча китобларни мутолаа қилиш учун келиб туришарди.

«Шарқ юдузи»нинг 1990 йил, 6-сонида босилган Қодир Норуҳуоевнинг «Мен билган Чўлпон» мақоласида шундай ёзади: «Эски Жува майдони яқинидаги бино

бошдан эсимга разм солиб: «Сиз қаердан бўласиз, йигитча», деб сўрадилар. Мен одоб билан тошкентлик ва техникум ўқувчиси эканлигиним айтдим. Шунда севиғичи оҳангда: «Яхши, ўқиб керак, ўзингизга соғлик, ўқинингизда муваффақият тилайман», дедилар. Шу вақт ичкаридан Абдулла Носиров (кейинроқ Ғофур Шарқшунослик институтининг илмий ходими) юпқа бир китобни олиб чиқиб, расмийлантириб, қалғичи кишининг қўлига бердилар. Менга омад тиланган одам қўлига китобни олиб вақардлар экан, кўзим «Сарвати Фунун» деган ёзувга тушди. Бу номдаги асарни биринчи кўришим эди. Мижоз биз билан қўқонига хайрлашиб чиқиб кетди. Одобсизлик саналса ҳам Абдулла ака-

жуд эди. «Силсилнома», «Шайх Саъдий», «Энтихобий Навоий», Навоийнинг «Гулшанулмулк» ҳамда 15 жыллик арабча Қомусларини мутолаа қилиш Фитрат, Чўлпон, Қодирийларга насиб этган. Лекин 30-йилларнинг суронларида бу ноб асарлардан кўлга айланган. Бонси, болшевиклар қўли «Турон»га ҳам етганиди. 1923 йил райқўма «Турон» кутубхонаси масаласи қўрилган ҳам шундан. 5000 дан орттиқ ноб китоб кераксиз деб топилди, ёқилган. Кутубхона эса «Октябрь» деб юритилаётган бўлди. Маърифатхона мутасаддис Абдулла Носиров эса Шарқшунослик институти ташкил этилиши муносабати билан қўл остидаги хазиналарини олиб, кўчди. Аммо бу ўзгаришлар «Турон»га эътибор-

ЧЕЧЕНЛАР САЙЛОВДА ҚАТНАШМАЙДИ

ГРОЗНИИ. «Мустақил Чечен Республикаси» Россия Федерацияси давлат думасига сайловларда иштирок этишмайди.

Яқинда республика Ташқи ишлар вазирлиги буни яна бир бор таъкидлади. Республикада сайловга тайёргарлик қўриладиган ҳақида тарқатилган хабарлар ҳақиқатга тўғри келмайди ва бу миш-мишлар Республикада ҳамда унинг атрофида сиёсий вазиятни кескинлаштиришга қаратилган, дейилади Ташқи ишлар вазирлиги баёнотида.

ИСРОИЛ ҚУРОЛ СОТМОҚДА

Исроил Америка Қўшма Штатлари билан аҳолиларига хилоф равишта Хитойга қурол сотмоқда.

«Монте Карло радиоси» АҚШ конгрессида тарқатилган махфий маърузага асосланиб шу ҳақда хабар қилди. Радиостанциянинг маълум қилишича, Исроил Хитойга сотаётган қуроллар ва ҳарбий техника Америкада ишлаб чиқилган бўлиб, унинг жами нархи бир неча миллиард долларга тенгдир.

СЕНАТ АЪЗОЛАРИ АҚШ ПРЕЗИДЕНТИ СИЕСАТИГА ҚЎШИЛМАДИ

Америка сенати аъзолари Президент Билл Клинтоннинг Сомалига нисбатан юргизаётган сиёсатига қарши чиқди. Улар Америка ҳарбийларини Сомалидан олиб чиқиб кетиш, бу тадбирни 1993 йилнинг охиригача тўлиқ амалга ошириш зарур, деган фикрни билдирмоқда.

ГВАТЕМАЛАДАГИ ЖАНГЛАР

Гватемала Мудофаа вазирлигининг хабарига кўра, ҳукумат қўшинлари ва исёнчилар ўртасида давом этаётган жанглар натижасида энг камда 4 киши ҳалок бўлган, 27 нафар одам яраланган.

ЖАНУБИЙ АФРИКАДА БИРИНЧИ САЙЛОВ

Жанубий Африкада биринчи умумий сайлов кейинги йилнинг апрель ойида ўтказилади. Жанубий Африка Президенти Фредерик Де Клерк Кейптаундаги «Созодлик ташкилот» раҳбарлари билан учрашув чоғида шу ҳақда маълумот берди.

НИКАРАГУА ПОЛИЦИЯСИ МАНАГУАДА САНДИНОЧЛАРГА ҚАРШИ ГУРУҲ РАҲБАРИ, ЗАХИРАДАГИ МАЙОР ДОНАЛЬД МЕНДОСИ ҚЎЛГА ОЛДИ. У ҲУКУМАТ УЙИ ЯҚИНИДА ҲИБСА ОЛИНДИ. Д. МЕНДОСНИНГ АЙТИШИЧА, У ҲУКУМАТ ВАКИЛЛАРИ БИЛАН УЧРАШИБ, ЎЗАРО КЕЛИШМОВЧИЛИКНИ ТИНЧ ЙЎЛ БИЛАН ҲАЛ ЭТМОҚЧИ БЎЛГАН.

ЖАНУБИЙ АФРИКАДА БИРИНЧИ САЙЛОВ

Жанубий Африкада биринчи умумий сайлов кейинги йилнинг апрель ойида ўтказилади. Жанубий Африка Президенти Фредерик Де Клерк Кейптаундаги «Созодлик ташкилот» раҳбарлари билан учрашув чоғида шу ҳақда маълумот берди.

НИКАРАГУА ПОЛИЦИЯСИ МАНАГУАДА САНДИНОЧЛАРГА ҚАРШИ ГУРУҲ РАҲБАРИ, ЗАХИРАДАГИ МАЙОР ДОНАЛЬД МЕНДОСИ ҚЎЛГА ОЛДИ. У ҲУКУМАТ УЙИ ЯҚИНИДА ҲИБСА ОЛИНДИ. Д. МЕНДОСНИНГ АЙТИШИЧА, У ҲУКУМАТ ВАКИЛЛАРИ БИЛАН УЧРАШИБ, ЎЗАРО КЕЛИШМОВЧИЛИКНИ ТИНЧ ЙЎЛ БИЛАН ҲАЛ ЭТМОҚЧИ БЎЛГАН.

ЖАНУБИЙ АФРИКАДА БИРИНЧИ САЙЛОВ

Жанубий Африкада биринчи умумий сайлов кейинги йилнинг апрель ойида ўтказилади. Жанубий Африка Президенти Фредерик Де Клерк Кейптаундаги «Созодлик ташкилот» раҳбарлари билан учрашув чоғида шу ҳақда маълумот берди.

НИКАРАГУА ПОЛИЦИЯСИ МАНАГУАДА САНДИНОЧЛАРГА ҚАРШИ ГУРУҲ РАҲБАРИ, ЗАХИРАДАГИ МАЙОР ДОНАЛЬД МЕНДОСИ ҚЎЛГА ОЛДИ. У ҲУКУМАТ УЙИ ЯҚИНИДА ҲИБСА ОЛИНДИ. Д. МЕНДОСНИНГ АЙТИШИЧА, У ҲУКУМАТ ВАКИЛЛАРИ БИЛАН УЧРАШИБ, ЎЗАРО КЕЛИШМОВЧИЛИКНИ ТИНЧ ЙЎЛ БИЛАН ҲАЛ ЭТМОҚЧИ БЎЛГАН.

НИКАРАГУА ПОЛИЦИЯСИ МАНАГУАДА САНДИНОЧЛАРГА ҚАРШИ ГУРУҲ РАҲБАРИ, ЗАХИРАДАГИ МАЙОР ДОНАЛЬД МЕНДОСИ ҚЎЛГА ОЛДИ. У ҲУКУМАТ УЙИ ЯҚИНИДА ҲИБСА ОЛИНДИ. Д. МЕНДОСНИНГ АЙТИШИЧА, У ҲУКУМАТ ВАКИЛЛАРИ БИЛАН УЧРАШИБ, ЎЗАРО КЕЛИШМОВЧИЛИКНИ ТИНЧ ЙЎЛ БИЛАН ҲАЛ ЭТМОҚЧИ БЎЛГАН.

НИКАРАГУА ПОЛИЦИЯСИ МАНАГУАДА САНДИНОЧЛАРГА ҚАРШИ ГУРУҲ РАҲБАРИ, ЗАХИРАДАГИ МАЙОР ДОНАЛЬД МЕНДОСИ ҚЎЛГА ОЛДИ. У ҲУКУМАТ УЙИ ЯҚИНИДА ҲИБСА ОЛИНДИ. Д. МЕНДОСНИНГ АЙТИШИЧА, У ҲУКУМАТ ВАКИЛЛАРИ БИЛАН УЧРАШИБ, ЎЗАРО КЕЛИШМОВЧИЛИКНИ ТИНЧ ЙЎЛ БИЛАН ҲАЛ ЭТМОҚЧИ БЎЛГАН.

НИКАРАГУА ПОЛИЦИЯСИ МАНАГУАДА САНДИНОЧЛАРГА ҚАРШИ ГУРУҲ РАҲБАРИ, ЗАХИРАДАГИ МАЙОР ДОНАЛЬД МЕНДОСИ ҚЎЛГА ОЛДИ. У ҲУКУМАТ УЙИ ЯҚИНИДА ҲИБСА ОЛИНДИ. Д. МЕНДОСНИНГ АЙТИШИЧА, У ҲУКУМАТ ВАКИЛЛАРИ БИЛАН УЧРАШИБ, ЎЗАРО КЕЛИШМОВЧИЛИКНИ ТИНЧ ЙЎЛ БИЛАН ҲАЛ ЭТМОҚЧИ БЎЛГАН.

НИКАРАГУА ПОЛИЦИЯСИ МАНАГУАДА САНДИНОЧЛАРГА ҚАРШИ ГУРУҲ РАҲБАРИ, ЗАХИРАДАГИ МАЙОР ДОНАЛЬД МЕНДОСИ ҚЎЛГА ОЛДИ. У ҲУКУМАТ УЙИ ЯҚИНИДА ҲИБСА ОЛИНДИ. Д. МЕНДОСНИНГ АЙТИШИЧА, У ҲУКУМАТ ВАКИЛЛАРИ БИЛАН УЧРАШИБ, ЎЗАРО КЕЛИШМОВЧИЛИКНИ ТИНЧ ЙЎЛ БИЛАН ҲАЛ ЭТМОҚЧИ БЎЛГАН.

НИКАРАГУА ПОЛИЦИЯСИ МАНАГУАДА САНДИНОЧЛАРГА ҚАРШИ ГУРУҲ РАҲБАРИ, ЗАХИРАДАГИ МАЙОР ДОНАЛЬД МЕНДОСИ ҚЎЛГА ОЛДИ. У ҲУКУМАТ УЙИ ЯҚИНИДА ҲИБСА ОЛИНДИ. Д. МЕНДОСНИНГ АЙТИШИЧА, У ҲУКУМАТ ВАКИЛЛАРИ БИЛАН УЧРАШИБ, ЎЗАРО КЕЛИШМОВЧИЛИКНИ ТИНЧ ЙЎЛ БИЛАН ҲАЛ ЭТМОҚЧИ БЎЛГАН.

НИКАРАГУА ПОЛИЦИЯСИ МАНАГУАДА САНДИНОЧЛАРГА ҚАРШИ ГУРУҲ РАҲБАРИ, ЗАХИРАДАГИ МАЙОР ДОНАЛЬД МЕНДОСИ ҚЎЛГА ОЛДИ. У ҲУКУМАТ УЙИ ЯҚИНИДА ҲИБСА ОЛИНДИ. Д. МЕНДОСНИНГ АЙТИШИЧА, У ҲУКУМАТ ВАКИЛЛАРИ БИЛАН УЧРАШИБ, ЎЗАРО КЕЛИШМОВЧИЛИКНИ ТИНЧ ЙЎЛ БИЛАН ҲАЛ ЭТМОҚЧИ БЎЛГАН.

НИКАРАГУА ПОЛИЦИЯСИ МАНАГУАДА САНДИНОЧЛАРГА ҚАРШИ ГУРУҲ РАҲБАРИ, ЗАХИРАДАГИ МАЙОР ДОНАЛЬД МЕНДОСИ ҚЎЛГА ОЛДИ. У ҲУКУМАТ УЙИ ЯҚИНИДА ҲИБСА ОЛИНДИ. Д. МЕНДОСНИНГ АЙТИШИЧА, У ҲУКУМАТ ВАКИЛЛАРИ БИЛАН УЧРАШИБ, ЎЗАРО КЕЛИШМОВЧИЛИКНИ ТИНЧ ЙЎЛ БИЛАН ҲАЛ ЭТМОҚЧИ БЎЛГАН.

НИКАРАГУА ПОЛИЦИЯСИ МАНАГУАДА САНДИНОЧЛАРГА ҚАРШИ ГУРУҲ РАҲБАРИ, ЗАХИРАДАГИ МАЙОР ДОНАЛЬД МЕНДОСИ ҚЎЛГА ОЛДИ. У ҲУКУМАТ УЙИ ЯҚИНИДА ҲИБСА ОЛИНДИ. Д. МЕНДОСНИНГ АЙТИШИЧА, У ҲУКУМАТ ВАКИЛЛАРИ БИЛАН УЧРАШИБ, ЎЗАРО КЕЛИШМОВЧИЛИКНИ ТИНЧ ЙЎЛ БИЛАН ҲАЛ ЭТМОҚЧИ БЎЛГАН.

НИКАРАГУА ПОЛИЦИЯСИ МАНАГУАДА САНДИНОЧЛАРГА ҚАРШИ ГУРУҲ РАҲБАРИ, ЗАХИРАДАГИ МАЙОР ДОНАЛЬД МЕНДОСИ ҚЎЛГА ОЛДИ. У ҲУКУМАТ УЙИ ЯҚИНИДА ҲИБСА ОЛИНДИ. Д. МЕНДОСНИНГ АЙТИШИЧА, У ҲУКУМАТ ВАКИЛЛАРИ БИЛАН УЧРАШИБ, ЎЗАРО КЕЛИШМОВЧИЛИКНИ ТИНЧ ЙЎЛ БИЛАН ҲАЛ ЭТМОҚЧИ БЎЛГАН.

НИКАРАГУА ПОЛИЦИЯСИ МАНАГУАДА САНДИНОЧЛАРГА ҚАРШИ ГУРУҲ РАҲБАРИ, ЗАХИРАДАГИ МАЙОР ДОНАЛЬД МЕНДОСИ ҚЎЛГА ОЛДИ. У ҲУКУМАТ УЙИ ЯҚИНИДА ҲИБСА ОЛИНДИ. Д. МЕНДОСНИНГ АЙТИШИЧА, У ҲУКУМАТ ВАКИЛЛАРИ БИЛАН УЧРАШИБ, ЎЗАРО КЕЛИШМОВЧИЛИКНИ ТИНЧ ЙЎЛ БИЛАН ҲАЛ ЭТМОҚЧИ БЎЛГАН.

НИКАРАГУА ПОЛИЦИЯСИ МАНАГУАДА САНДИНОЧЛАРГА ҚАРШИ ГУРУҲ РАҲБАРИ, ЗАХИРАДАГИ МАЙОР ДОНАЛЬД МЕНДОСИ ҚЎЛГА ОЛДИ. У ҲУКУМАТ УЙИ ЯҚИНИДА ҲИБСА ОЛИНДИ. Д. МЕНДОСНИНГ АЙТИШИЧА, У ҲУКУМАТ ВАКИЛЛАРИ БИЛАН УЧРАШИБ, ЎЗАРО КЕЛИШМОВЧИЛИКНИ ТИНЧ ЙЎЛ БИЛАН ҲАЛ ЭТМОҚЧИ БЎЛГАН.

НИКАРАГУА ПОЛИЦИЯСИ МАНАГУАДА САНДИНОЧЛАРГА ҚАРШИ ГУРУҲ РАҲБАРИ, ЗАХИРАДАГИ МАЙОР ДОНАЛЬД МЕНДОСИ ҚЎЛГА ОЛДИ. У ҲУКУМАТ УЙИ ЯҚИНИДА ҲИБСА ОЛИНДИ. Д. МЕНДОСНИНГ АЙТИШИЧА, У ҲУКУМАТ ВАКИЛЛАРИ БИЛАН УЧРАШИБ, ЎЗАРО КЕЛИШМОВЧИЛИКНИ ТИНЧ ЙЎЛ БИЛАН ҲАЛ ЭТМОҚЧИ БЎЛГАН.

НИКАРАГУА ПОЛИЦИЯСИ МАНАГУАДА САНДИНОЧЛАРГА ҚАРШИ ГУРУҲ РАҲБАРИ, ЗАХИРАДАГИ МАЙОР ДОНАЛЬД МЕНДОСИ ҚЎЛГА ОЛДИ. У ҲУКУМАТ УЙИ ЯҚИНИДА ҲИБСА ОЛИНДИ. Д. МЕНДОСНИНГ АЙТИШИЧА, У ҲУКУМАТ ВАКИЛЛАРИ БИЛАН УЧРАШИБ, ЎЗАРО КЕЛИШМОВЧИЛИКНИ ТИНЧ ЙЎЛ БИЛАН ҲАЛ ЭТМОҚЧИ БЎЛГАН.

НИКАРАГУА ПОЛИЦИЯСИ МАНАГУАДА САНДИНОЧЛАРГА ҚАРШИ ГУРУҲ РАҲБАРИ, ЗАХИРАДАГИ МАЙОР ДОНАЛЬД МЕНДОСИ ҚЎЛГА ОЛДИ. У ҲУКУМАТ УЙИ ЯҚИНИДА ҲИБСА ОЛИНДИ. Д. МЕНДОСНИНГ АЙТИШИЧА, У ҲУКУМАТ ВАКИЛЛАРИ БИЛАН УЧРАШИБ, ЎЗАРО КЕЛИШМОВЧИЛИКНИ ТИНЧ ЙЎЛ БИЛАН ҲАЛ ЭТМОҚЧИ БЎЛГАН.

НИКАРАГУА ПОЛИЦИЯСИ МАНАГУАДА САНДИНОЧЛАРГА ҚАРШИ ГУРУҲ РАҲБАРИ, ЗАХИРАДАГИ МАЙОР ДОНАЛЬД МЕНДОСИ ҚЎЛГА ОЛДИ. У ҲУКУМАТ УЙИ ЯҚИНИДА ҲИБСА ОЛИНДИ. Д. МЕНДОСНИНГ АЙТИШИЧА, У ҲУКУМАТ ВАКИЛЛАРИ БИЛАН УЧРАШИБ, ЎЗАРО КЕЛИШМОВЧИЛИКНИ ТИНЧ ЙЎЛ БИЛАН ҲАЛ ЭТМОҚЧИ БЎЛГАН.

НИКАРАГУА ПОЛИЦИЯСИ МАНАГУАДА САНДИНОЧЛАРГА ҚАРШИ ГУРУҲ РАҲБАРИ, ЗАХИРАДАГИ МАЙОР ДОНАЛЬД МЕНДОСИ ҚЎЛГА ОЛДИ. У ҲУКУМАТ УЙИ ЯҚИНИДА ҲИБСА ОЛИНДИ. Д. МЕНДОСНИНГ АЙТИШИЧА, У ҲУКУМАТ ВАКИЛЛАРИ БИЛАН УЧРАШИБ, ЎЗАРО КЕЛИШМОВЧИЛИКНИ ТИНЧ ЙЎЛ БИЛАН ҲАЛ ЭТМОҚЧИ БЎЛГАН.

НИКАРАГУА ПОЛИЦИЯСИ МАНАГУАДА САНДИНОЧЛАРГА ҚАРШИ ГУРУҲ РАҲБАРИ, ЗАХИРАДАГИ МАЙОР ДОНАЛЬД МЕНДОСИ ҚЎЛГА ОЛДИ. У ҲУКУМАТ УЙИ ЯҚИНИДА ҲИБСА ОЛИНДИ. Д. МЕНДОСНИНГ АЙТИШИЧА, У ҲУКУМАТ ВАКИЛЛАРИ БИЛАН УЧРАШИБ, ЎЗАРО КЕЛИШМОВЧИЛИКНИ ТИНЧ ЙЎЛ БИЛАН ҲАЛ ЭТМОҚЧИ БЎЛГАН.

МОЗИЙ ДАН САДО

Заҳриддин Мухаммад Бобур қаламига мансуб машҳур «Бобурнома»нинг беҳис илмий-тарихий ва чуқур маърифий аҳамиятини белгилловчи бош фазилатларидан бири унда Мирзо Улуғбекнинг, Хуросон ва Ҳиндистонда яшаб, фаолият кўрсатган неча ўнлаб тарихий шахслар тўғрисида ҳолис ва муътабар маълумотларнинг мавжудлигидир.

Темур ва темурийлар аънаналарининг давом эттиришга интилган. Давлатни бошқариш, лашкар тутиш каби энг муҳим соҳалардагина эмас, балки, оилада ва кундалик ҳаётда ҳам ўша аънаналарга содиқ қолишга, ўша уду-одатларга қатъий риоя этишга ҳаракат қилган.

Гўдаклик йилларидаёқ тақдир тақозиси билан катта минтақанинг ижтимоий-сиёсий ҳаёти қамро-виға отилган ва қарийб ўттиз беш йил давомида унинг ҳолати ва йўналишига бевосита таъсир кўрсата олган Бобур сон-саноксиз давлат ва жамоат арбоблари билан, турли тоифадаги наварлар ва лашкарбоширлар, деҳқон ва олим-фозиллар, қалам аҳли ва касб-хунар соҳиблари билан, бир сўз билан айтганда, жамиятдаги барча табақалар намояндалари билан бевосита мулоқотда бўлган. Айримлари билан эса узок муддат ҳамроҳ ва дўст тутишиб, доимий суҳбатлар уюштирилган. Худди шунинг учун ҳам «Бобурнома»даги тарихий шахсларга берилган баҳо ва таърифномалар ўзининг ҳаққонийлиги ва ҳаётийлиги, шахс феъли-атвори ва фаолиятининг муҳим ва асосий белгиларини қамраб олиши билан ажралиб туради. Бу таърифномалар, шахсининг қайси халқ ва қайси ижтимоий гуруҳга мансублиги ҳамда Бобурга дўст ёки душманлигидан қатъий назар, ниҳоятда одилона ва беғараз битилган бўлиб, тарихий ҳақиқатнинг эркин кўзгуси даражасига кўтарилган.

Шу жиҳатдан «Бобурнома»даги кўпгина гувоҳлик алоҳида эътиборга лойиқ: «Ул фурсатлар Темурия салотини дастури билан тўшак устида ўлтурар эдим. Ҳанза Султон билан Маҳди Султон ва Мамоқ Султонки келдилар. — бу салотининг тазми-мига кўпуб, тўшакдан тушиб, бу султонлар билан кўруштурум».

Бобур қўлаган «Темурия салотини дастури» иборасида буюк соҳибқирон асос солган ҳамда ижтимоий ва шахсий ҳаётнинг барча соҳаларига тегишли тартиб-қоидаларни, аъна-нага кирган расм-рўсулларни, жум-ладан, машҳур «Темур тузуқларини» ҳам назарда тутган, десак ҳоли-мас.

Бунда ҳеч қандай ғайритабиийлик йўқ. Чунки Бобур ўзини ҳам жисман, ҳам руҳан шу улғу сулоланинг уз-вий бир бўлаги ва қонуний давомчи-си деб ҳисоблайди. Шул босиқ дил-дилядан ҳам «Темурия салотини дасту-рига» содиқ қолади.

«Бобурнома»нинг жуда кўп саҳи-фаларида унинг улғу соҳибқирон но-мини ва бошқа темурийларни алоҳи-да чексиз гурур билан тилга оли-ши худди шундан.

Биз шул баҳона Бобурнинг ўз бо-сиси Амир Темур ва яна бир улғу аждади темурий Мирзо Улуғбек ҳа-қидаги қайдалари хусусида икки қа-лимга сўз айтасан. «Бобурнома»да Амир Темур номи илк бор 1493 йил воқеалари баъни бобида зикр қил-нади. Худди ўша йили ота-си Умаршайхнинг фожиаи ўли-мидан кейин Бобур тахт-га ўлтирган эди. У отасининг насл-насаби ҳақида эъз экан, туртинчи бўйин орқали ўзининг Амир Темурга бориб тақалишини қандайдир ички бир мамнулик, рўҳий қониқиш би-лан қайд этади.

Бу тарихий асарнинг кейинги жу-

да кўп саҳифаларида соҳибқирон номи ҳам, Улуғбек номи ҳам қайта-қайта тилга олинганини кўрамиз. Ай-тиш кераки, ўз хотираларида Бобур Амир Темурнинг улғу шахс ва дав-лет арбоби, буюк саркарда ва му-заффар фотиҳ сифатидаги фазилат ва фаолияти хусусида деярли сўз очмайди. Биз Бобур нигоҳи орқали элу юрт ободончилиги йўлида оли-

«Самарқандини Исқандар бино қил-гондур, — деб аъзади Бобур, — Мў-гул ва тури усули Самарқанд дер-лар. Темурбек пойтахт қилиб эди. Те-мурбекдин бурун Темурбекден улғу подшоҳ Самарқандни пойтахт қилгон эмасдур».

Бобур Амир Темур ва Мирзо Улуғбекларнинг айниқса Самарқанд-ни ободонлаштириш йўлида оли-

«Бир олий имораттур». Бошқа бир ўринда эса Бобур Амир Темурнинг Самарқанд эрки-нида қурдирган «олий иморат» «Кўк сарой» ҳақида ҳамда мамлакат ва давлат аҳамиятига эга бўлган барча тарихий воқеалар худди шу бинода расмийлашган тўғрисида қи-зикарли маълумотлар келтирилади. «Бобурнома»дан маълумки, Бобур

боғ солибтур. Биринки, Янрокроқ-тур, «Боғи Бўдудур, ёвуғроғи «Боғи Дилқушо»дур. Андин Феруза дарво-засигача хиёбон қилиб, икки тара-фиди терак йиғочлар эштурубтур. «Дилқушо»да ҳам улғу кўшк солдур-рубтур. Ул кўшкка Темурбекнинг Ҳиндустон урушини тасвир қилиб-турлар. Яна Пуштаи Кўҳанинги дома-насида, Қонигилинги қора суйининг устиданим, бу сувни Обираҳмад дер-лар, бир боғ солибтур, «Наҳши Жа-ҳонга» маъсум. Яна Самарқанднинг жанубида «Боғи Чинор»дур, қалъага ёвуқтур. Яна Самарқанднинг қўйи ёнида «Боғи Шамол» ва «Бо-ғи Биҳишти» тур...

Келтирилган ана шу кичик парча-да Самарқандда соҳибқирон ярат-ган олти машҳур боғ номма-ном са-наб ўтилган.

Китобда тасвирий санъатимиз та-рихи билан шугулланувчи мутахас-сислар учун фавқулода аҳамиятга эга бўлган маълумот ҳам бор. Гап «Боғи Дилқушо»да маъсум қилрилган кўшкда Амир Темурнинг Ҳиндистон урушини тасвир этилганлиги тўғриси-даги Бобур гувоҳлиги устида бор-моқда. Афтидан кўшкда монументал тасвирий санъатнинг улкан намунаси уруш панорамаси чизилган. Соҳиб-қироннинг яратган боғлари, қурган биноларининг саноғи, табиийки, юқо-рида келтирилганлар билан чеклан-майди. «Бобурнома»нинг қўллаб са-ҳифалари жаҳоннинг Самарқанд-дан бошқа вилоятларида ҳам гўзал боғлар, муҳташам иморатлар қур-дирганлиги қониқиш билан таъкид-ланади. Жумладан, Бобурнинг ёзи-лиши билан Амир Темур аввалида ўз она юрти Кеш—Шаҳрисабзни пойтахт қилиш ниятида бўлган ва у ерда ҳам катта қурилишлари бошлаб юбор-ган, қатор «олий иморатлар бино қилган».

Қисқаси, узок йиллар давомида ғайриилмий ва гаразли ёндашув на-тижасида обод ўлкаларни хараба-зорларга айлантирувчи, қадами етган ерини вайрона этувчи деб ўқитиб-келинган Амир Темур «Бобурнома»да буюк яратувчи, ободончилик иш-ларига доимо катта эътибор бер-ган ва бу чин халқлик мақсад йўлида куч ва маблағни аямча улғу қуру-чи сифатида ўзининг ҳаққоний баҳо-сисни толган.

Бу ноёб асар саҳифаларида айтил-ганидек, буюк темурий Мирзо Улуғ-бекнинг ҳам қурувчилик фаолияти ҳа-қида анча-мунча далиллар келтирили-ган.

Мирзо Улуғбек ҳам, худди бува-си Амир Темур каби, айниқса пой-тахт Самарқандни обод этишга ўзи-нинг улғувор ва муҳташам бинолари, сўлим боғлари билан катта ҳисса қўлган. Бобурнинг Амир Темур асос солган боғ-саройлар ва иморатлар баъни давомига Мирзо Улуғбек ку-риллишлари тафсиллини улаб кетиши ҳам беҳис эмас. Уни улғу соҳибқи-рон бошлаган ободончилик сийосати-нинг бевосита давомчиси, деб ҳи-соблайди.

«Улуғбек Мирзонинг иморатлари-дин, — дея яна ўқийлик «Бобурно-ма»да — Самарқанд қалъасининг ичиди мадраса ва хонақоҳдур. Хона-қоҳнинг гўмбазни бисёр улғу гўм-баздур — оламда овча улғу гўмбаз йўқ, деб нишон берурлар. Яна ушбу мадраса ва хонақоҳга ёвуқ бир ях-ши ҳаммом солибтур, — «Мирзо ҳаммоминга машҳурдур. Ҳар наъв тошлардан фаршлар қилибтур. Ху-росон ва Самарқандта оғча ҳаммом маълум эмаскин, бўлмай».

Бобур Мирзо Улуғбекнинг яна қа-тор иморат ва боғларини, жумладан, қилбаси астрономик ҳисоб-ўлчов би-лан белгиланган «Муқаттаъ» масжи-дининг қайд этади. «Бобурнома»нинг худди шу бобида Улуғбек буюк олим сифатида таъсиф этилади. У бино қилган расадхонани Бобур уч қава-тдан иборат, деб кўрсатади. Улуғбек-нинг қонинг сирларини ўрганишга бағишланган илмий асари бутун дунё-да амалиётда эканлигини алоҳида урғу билан таъкидлаши киши диқ-қатини ўзига тортади. «Мирзо Улуғ-бек бу расад бида «Зичи Кўраго-ний»ни битибтурким, оламда ҳоло бу зич мустаъмалдур. Ўзга зич билан кам амал қилурлар».

Бу юксак баҳо заминидан чуқур мамнуният ва табиий фаҳрига эмас, балки миллий ғурур руҳи ҳам уфу-риб турганини ҳис этиш қийин эмас.

Хулосада шунинг айтиш лозимки, буюк Амир Темур ва Мирзо Улуғ-бекларнинг мамлакат ободлиги йў-лида олиб борган амалий фаолиятла-рининг доираси ниҳоятда кенг бўл-ган. Ана шу тарихий ҳақиқатга тўла мувофиқ ҳолда Заҳриддин Мухам-мад Бобур ўзининг дунёга машҳур ва асариди қўллаб маълумот ва да-лиллар келтирадики, биз бу ўринда уларнинг фақат айримларини тилга олдик.

Абдурашид АБДУГАФУРОВ, филология фанлари доктори, про-фессор, Беруний номидаги Давлат муқофотининг лауреати.

САМАРҚАНДНИ ИСКАНДАР БИНО ЭТГАНМИ?

дан-кўп ишларни амалга оширган, сон-саноксиз боғ-роғлар яратган, масжид мадрасалар қурдирган, ариқлар очиб, кўприклар солган, ҳаммому хайрия биноларини тик-лаган, касб-хунар аҳлига ҳоимийлик қилган тадбиркор, ватанпарвар шахс сиймоси билан учрашамиз.

Мирзо Улуғбек тўғрисида ҳам худ-ди шунинг айтиш мумкин: «Бобуро-ма»да у ободончилик ишларига алоҳида аҳамият берган ҳукмрон ва буюк кашфиётлар қилган олим сифатида намойен бўлади.

Ер юзиди «Самарқандча латиф ша-ҳар камроқдур», деб таъкидлаган Бо-бур унинг гўзаллигини, ободлигини, касб-хунар ривожу или-маърифат раванқ топанлигини мамнуният билан таърифлайди. Самарқанднинг бундай қатъий фикрича, Амир Темур ва Мирзо Улуғбекларнинг алоҳида хи-зматлари бор. Бу кўҳна шахарнинг бутун Мовароуннаҳрнинг кўркем марказига айланишида хусусан со-ҳибқироннинг амалий фаолияти ҳа-л қилувчи омиллардан бири бўлган.

борган катта амалий ишларини юқо-ри баҳолайди. Унинг гувоҳлигига кў-ра, соҳибқирон қурилиш ишларига чет элдан ҳам хунарманд ва устал-ларни жалб этган, иморатларнинг пишиқ ва гўзал бўлишига жиҳдий эътибор берган. Пештоқларига Қуръ-они Каримдан оятлар ёздирган. Ях-шики, бу ҳақда Бобурнинг ўз сўзла-рига қўлоқ тўтайлик: «Темурбекнинг ва Улуғбек Мирзонинг иморати ва боғоти [боғлари — А. А.] Самарқанд маҳаллотиди кўптур. Самарқанд ар-кида Темурбек бир улғу кўшк солиб-тур, тўрт ошёнилик, «Кўк саройга» маъсум ва бисёр олий имораттур.

Яна Оҳанин дарвозасига ёвуқ (яқин) қалъанинг ичиди бир масжиди аксар Ҳиндустонди элтган санга-рошлар анди иш қилибтурлар. Мас-жиднинг пештоқи китобасида бу оятни — «Ва из ярфау Иброҳими алқавонда (ило охириҳи)» «Қуръони Карим», «бақара» сураси, 127-оят) андоқ улғу хат бида битибтур-ларким, бир кўрух (2 чакримча) ёвуқ ердин ўқуса бўлур. Бу ҳам бис-

ободончиликка, хусусан, ариқ қазиб, сув чиқариш, боғ-роғлар яратишга жиҳдий аҳамият берган. У хатто йўл-йўлақай, қисқа муддатга қўнган жойларда ҳам дарҳол бу хайри иш-га киришишни унутмаган. Айниқса, ҳозирги афгон тўпроғи ва Ҳиндистон-да унинг номи билан боғлик неча ўнлаб боғлар барпо бўлган. Бобур фаолиятидаги бу гўзал фазилат ҳам аслида, унинг ўз ибораси билан айт-ганда «Темурия салотини дастури билан» чамбарчас боғлик. Гап шунда-ки, Амир Темур, шунингдек, бошқа қатор темурий ҳукмронлар ана шу чин халқчил ва савоб ишга асос сол-ганларки, бу ҳақда Бобур аниқ маъ-лумотларга эга бўлгангина эмас, бал-ки, уларнинг қўлларини шахсан кўр-ган, катта қизиқиш билан сайр қи-либ танишган ҳам. Урни келганда шун-ини ҳам айтиш кераки, ул зот ўзи асос солган боғларга «Боғи Ваф», «Боғи Сафо» каби чиройли номлар берган ва бунда ҳам улғу боболари аънаналарини давом эттирган.

Темурбек, «Бобурнома»да ўқий-миз: Самарқанднинг шарқида икки

Advertisement for '3 IN GER' textile and machinery company. Includes text: «3 И Н Г Е Р» «АКАТЕКС» ТЕКСТИЛ САНОАТ ВА ТИЖОРАТ ЛТД ЎЗБЕК—ТУРК ҚЎШМА КОРХОНАСИ. Сизнинг хизматингизга дунёга машҳур бўлган тикув ва тўқув машиналарини таклиф этади. Lists various sewing machines like Singer KM 610, Singer Super, Singer Felicity, Singer 3 and 5 needle, Singer 610, Singer Super, Singer Felicity, Singer 3 and 5 needle, Singer 610, Singer Super, Singer Felicity, Singer 3 and 5 needle.

Advertisement for 'UZBEKISTON RESPUBLIKASI MARKAZIY BANKINING AXBOROTI'. Includes text: «Узбекистон Республикаси Марказий банки 1993 йил 13 октябрдан Республика ҳудудида сўтга нисбатан чет эл валютасининг қуйидаги курси ўрнатилганлигини хабар қилади». Lists exchange rates for various currencies like Australia, Austria, England, Belgium, Netherlands, Holland, Denmark, Italy, Canada, Norway, USA, Finland, France, Sweden, Switzerland, Japan, etc.

Advertisement for 'ТАШКИЛОТ' (Organization). Includes text: 1. Япониянинг «Тошиби» фирмасида ишлаб чиқарилган 11 киловаттдан 75 киловаттгача бўлган, минутига 750—3000 марта айланиш қувватига эга бўлган асинхрон электродигателларни; 2. Ватанимизда ишлаб чиқарилган 2,2 киловаттдан 5,5 киловаттгача бўлган, минутига 950—3000 марта айланиш қувватига эга бўлган электродвигателларни. ТАВСИЯ ЭТАДИ. Мурожаат учун Тошкент шаҳридаги телефонлар: 78-67-21, 45-75-67. Оқтепа мавзесида барча қўлайликларга эга бўлган квартира эркин алмашинадан валюта (СКВ) га ижарага берилади (паркет, телефон, сигнализация, мебель, музлатгич ва бошқалар). Телефон: 78-93-32.

Advertisement for 'ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ ЖАҲОН ТИЛЛАРИ ДОРИЛФУНУНИ'. Includes text: Ишдан ажралган ва ажралмаган ҳолда 1993 йилга қуйидаги МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎИЧА АСПИРАНТУРАГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ. Назарий тилшунослик, олмон тиллари, роман тиллари, рус тили, чет тиллар, рус тили ўқитиш методикаси, рус адабиёти, назарий педагогика ва педагогика тарихи. Аспирантурага қирувчилар олий ўқув юрлари Программаса ҳажмида қуйидаги танлов кириш имтиҳонларини топширадилар: мутахассислик бўйича ва чет тилларидан бири. ТАБИИЙ ГАЗ БОСИМИНИ ПАСАЙТИРИШНИ ИСТАИСИЗМИ? МАРҲАМАТИ. ТОШКЕНТдаги савдо-тижорат ишлаб чиқариш фирмаси — «ФЕНИКС» хизматидан фойдаланинг. Фирма табиий газнинг юқори ва ўрта босимини пасайтирувчи «ГРПШ-400» мосламаларини сотади. МУРОЖААТ УЧУН. Телефонлар: 90-52-77, 98-46-61. ЖАРҚУРҒОН ШАҲРИДА БИРИНЧИ МАРТА «ЖУРА» ФИРМАСИ. Хайрия ПУЛ-БУЮМ ЛОТЕРЕЯСИНИ УТҚАЗАДИ. Бор-йўғи 50 сўмга билет олиб. Автомашина, совутгич, телевизор, видео ва аудио аппаратура, гилам, па- лос соҳиб бўлишингиз, 1000 сўмдан 1000000 сўмгача пул ютуғи. ЮТИШИНГИЗ МУМКИН. ИМКОНЯТИНГИЗНИ БОЙ БЕРМАНГ! «ЖУРА» ЛОТЕРЕЯСИ БИЛЕТЛАРИНИ СОТИБ ОЛИНГ. ОМАД СИЗГА ЁР БУЛСИН!

